

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

6.1 ข้อสรุป

จากผลการศึกษาวิจัย สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage : RCA) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในสถานะที่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสับปะรดกระป๋อง เนื่องจากมีค่า RCA มากกว่า 1 ในขณะที่ประเทศมาเลเซีย พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 มีลักษณะผันผวน นั่นคือ มีค่า RCA ระหว่าง 0.63 – 1.90 โดยเฉพาะในปี พ.ศ 2549 และ พ.ศ 2551 – 2552 มีค่า RCA ที่ต่ำกว่า 1

2. การวิเคราะห์ด้านต่างๆ ที่มีต่อการขยายตัวของมูลค่าส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย และประเทศคู่แข่ง โดยอาศัยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share Model : CMS) พบว่า ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2547 และช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2552 สูงที่สุดเท่ากับ 188,091,651.40 ดอลลาร์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาจากการขยายตัวของตลาดโลกมากที่สุด รองลงมาคือ ผลจากปัจจัยอื่นๆ หรือผลการแข่งขัน สำหรับประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2547 และช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2552 รองลงมาคือ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศฟิลิปปินส์ คิดเป็นมูลค่า 40,080,380.60 และ 36,258,758.60 ดอลลาร์ตามลำดับ สำหรับในกรณีของประเทศจีนพบว่า เป็นประเทศที่ควรพิจารณาพอสมควร ทั้งนี้สืบเนื่องจาก แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกสับปะรดกระป๋องในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2547 และช่วงปี พ.ศ. 2548 – 2552 จะมีมูลค่าการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แต่ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกในทุกๆ ปัจจัย ล้วนแล้วแต่มีค่าเป็นบวกทั้งสิ้น ได้แก่ ผลจากการขยายตัวของโลก ผลจากการกระจายตัวของตลาด และผลจากปัจจัยอื่นๆ คิดเป็นมูลค่า 12,451,041.42 ดอลลาร์, 743,548.19 ดอลลาร์ และ 10,975,674.59 ดอลลาร์ ตามลำดับ ซึ่งจากผลของ 3 ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกเท่ากับ 24,170,264.20 ดอลลาร์ ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสับปะรดกระป๋องของไทย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

สภาวะปัจจัยการผลิตในประเทศ พบว่า ประเทศไทยมีเนื้อที่เก็บเกี่ยวสับปะรดมากที่สุด ในขณะที่ผลผลิตต่อเฮกตาร์ พบว่า ประเทศอินโดนีเซียมีผลผลิตต่อเฮกตาร์สูงที่สุดในด้านของราคาสับปะรดสด พบว่า ประเทศฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่มีราคาสับปะรดสดถูกที่สุด สำหรับในด้านของแรงงานพบว่าประเทศอินโดนีเซียมีอัตราค่าจ้างที่ต่ำที่สุด และสำหรับในด้านของระบบโครงสร้างพื้นฐานนั้นพบว่า ประเทศมาเลเซียได้รับการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานสูงที่สุด

อุปสงค์ในประเทศ พบว่า ความต้องการสับปะรดกระป๋องภายในประเทศของไทยมีค่อนข้างน้อย ซึ่งผลจากการที่มีตลาดสับปะรดกระป๋องภายในประเทศค่อนข้างน้อย ได้ส่งผลให้การพัฒนาเป็นไปไม่ได้มากเท่าที่ควร

อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่อง พบว่า อุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทยเกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมต่างๆ จำนวนมาก ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด พ่อค้าคนกลาง โรงงานแปรรูป เป็นต้น และเมื่อพิจารณาจากจำนวนท่าเรือและจำนวนเรือขนส่งสินค้า พบว่า ในด้านของจำนวนท่าเรือ ประเทศอินโดนีเซียอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนท่าเรือมากที่สุด ในด้านของจำนวนเรือขนส่งสินค้าพบว่า ประเทศจีนมีจำนวนเรือขนส่งสินค้ามากที่สุด นั่นคือ ประเทศจีนอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันมากที่สุด

กลยุทธ์โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันของผู้ผลิต พบว่า เมื่อทำการพิจารณาจำนวนผู้ประกอบการสับปะรดกระป๋อง ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่มีความได้เปรียบในการแข่งขันเนื่องจาก มีจำนวนผู้ประกอบการสับปะรดกระป๋องมากที่สุด

รัฐบาล พบว่า มีหน่วยงานของรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนในหลายๆ ด้าน อาทิ หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำเอกสารเกษตรคดีที่เหมาะสมสำหรับสับปะรด ทั้งนี้ก็จะทำให้เกษตรกรสามารถปลูกสับปะรดได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ

เหตุผลวิสัย พบว่า มาตรการทางภาษี และมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีต่างๆ ค่อนข้างเป็นข้อกีดกันทางการค้าค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการทางด้านสุขอนามัย ค่อนข้างเข้มงวดและมีหลากหลายในตลาดประเทศนำเข้าต่างๆ ทั้งนี้ ประเทศไทยจะต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสับปะรดกระป๋องให้ได้ตามมาตรฐาน ตามมาตรการต่างๆ ที่ต่างประเทศได้กำหนดไว้

4. การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ของอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องของไทย โดยการสัมภาษณ์ผู้ส่งออกของไทย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths) พบว่า คุณภาพของสับปะรดกระป๋องของประเทศเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพระดับดีมาก เป็นที่นิยม และต้องการของตลาดต่างประเทศมากพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา และตลาดประเทศญี่ปุ่น

จุดอ่อน (Weakness) พบว่า แรงงานอยู่ในสภาพที่ขาดแคลน ทางบริษัทจึงต้องเปิดรับแรงงานบ่อยๆ ในด้านการขายสินค้าผู้ผลิตสับปะรดกระป๋องส่วนใหญ่ยังคงต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางค่อนข้างมาก ในด้านต้นทุนการผลิตค่อนข้างมีราคาสูงได้แก่ ค่ากระป๋องและค่าน้ำตาลทราย

โอกาส (Opportunities) พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะขยายไปยังตลาดใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ตะวันออกกลาง เป็นต้น

อุปสรรค (Threats) พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนค่อนข้างมาก โดยผู้ประกอบการบางรายคาดว่า ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนแข็งค่าขึ้นเรื่อยๆ อาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาได้ นั่นคือ ผู้ส่งออกอาจจะต้องปรับลดต้นทุนโดยอาจจะปรับลดราคารับซื้อสับปะรดสดจากเกษตรกร ซึ่งจะส่งผลเสียต่อเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยต้องแข่งขันกับผู้ส่งออกประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะ อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์ ซึ่งมีอัตราแลกเปลี่ยนที่แข็งค่าน้อยกว่าของไทย

6.2 ข้อเสนอแนะ

1. ประเทศไทยจะต้องรักษาคุณภาพของมาตรฐานสับปะรดกระป๋อง ให้เป็นที่ต้องการของตลาดนำเข้าอย่างสม่ำเสมอ โดยจะต้องคอยติดตามกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อที่รองรับมาตรการกีดกันทางการค้าต่างๆ ของประเทศผู้นำเข้า ทั้งนี้เพื่อส่งผลให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ ได้มากขึ้น

2. รัฐบาลควรเร่งดูแลค่าเงินบาทของไทยไม่ให้อัตราค่าเงินบาทมีความแข็งค่ามากขึ้นไปเรื่อยๆ นั่นคือ ควรดูแลอัตราค่าเงินบาทให้มีความเหมาะสมและเป็นผลดีต่อทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ

3. หน่วยงานของราชการควรเป็นผู้ประสานหรือส่งเสริมให้เกิดการทำตลาดข้อตกลงระหว่างเกษตรกรและโรงงานสับปะรดกระป๋อง (Contract-Farming) ทั้งนี้เพื่อที่จะส่งผลให้เกิดผลประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย โดยทางฝ่ายเกษตรกรก็มีผู้รับซื้อผลผลิตที่แน่นอน และเป็นไปตามราคาที่ได้ทำการตกลงกันไว้ และทางฝ่ายโรงงานก็มีผลผลิตป้อนเข้าโรงงานเพื่อแปรรูปอย่างสม่ำเสมอ